

Kursprogram våren 2026

Konst och kultur för vård och hälsa

Datum/plats	Föreläsning/workshop	Beskrivning
22 januari 9.00-16.00 Lokal: Tidsskriften A Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus (Sus)	9.00-10.00 Introduktion till kursen med Anita Jensen	Introduktion. Praktiska moment och frågor.
	10.00-12.00 Föreläsning: Kultur och hälsa som forskningsområde. Föreläsare: Anita Jensen	En växande mängd forskning visar att deltagande i konst- och kulturaktiviteter på olika sätt kan förbättra den psykiska och fysiska hälsan. Det handlar om mätbara effekter på fysisk och psykisk hälsa samt på livskvalitet och välbefinnande, både på individ- och folkhälsonivå. Inom området kultur och hälsa samarbetar många vetenskaper med olika perspektiv på kunskap och hälsa. Föreläsningen introducerar några av dessa perspektiv och ger en övergripande förståelse för det tvärvetenskapliga fältet kultur och hälsa.
	13.00-14.00 Föreläsning: Psykisk ohälsa utifrån ett primärvårdsperspektiv. Föreläsare: Amparo Rayo Ortega	Psykisk ohälsa är ett stort och växande problem som står för en betydande andel av besöken till primärvården i Skåne. Vanliga problem som behandlas inkluderar depression, ångest, stress/utmattning, sömnsvårigheter och psykiska problem relaterade till arbetslivet. Ofrivillig ensamhet är också något som ökat, särskilt bland unga, vilket i sin tur leder till sämre psykisk hälsa. Primärvården står inför många utmaningar när det gäller att hantera patienter med psykisk ohälsa och kunna ge personcentrerad vård i tid. I denna föreläsning får du också några råd om hur du hanterar situationer där personer visar tecken på ångest eller andra känslomässiga reaktioner.
	14.30-16.00 Grupparbete	I grupperna diskuteras hur kultur och hälsa-perspektivet skulle kunna bidra till deltagarnas egna verksamheter och hur reflektionsjournalen kan användas.
23 januari 9.00-16.00 Lokal: Tidsskriften A,	9.00-11.00 Föreläsning: Neuroarts och psykisk hälsa. Föreläsare: Susanne Henningsson	Neuroarts betecknar studiet av hur hjärnan verkar och påverkas under konstnärlig aktivitet och konstupplevelse. Föredraget handlar om hur neurovetenskapliga undersökningar skulle kunna bidra till att öka förståelsen för hur konstinterventioner fungerar. Vad kan neuroarts lära oss om hjärnan, om konstutövningens och konstupplevelsens terapeutiska potential, och om förändringsprocesser som främjar psykisk hälsa och välbefinnande?

Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus		
	11.00-12.30 Grupparbete	Arbete i grupp med fokus på reflektionsjournalen.
Lokal: Moderna Museum, Malmö Adress och kartlänk: Ola Billgrens plats 2-4, 211 29 Malmö	14.00-15.00 Workshop: Konst och känslor, en fördjupad konstupplevelse. Ledare: Susanne Lindblad	Konst och känsla är en guidad upplevelse där vi i en liten grupp reflekterar över konst och de känslor som väcks i mötet med konsten. Vi fokuserar på ett konstverk och du kommer att bjudas in att dela dina tankar och upplevelser, om du vill det. Två konstpedagoger leder gruppen och våra 45 minuter inleds med en kort guidad meditation. Framför det utvalda konstverket leder oss konstpedagogen vidare. Du får delta i ett antal övningar som syftar till att reflektera över och komma i kontakt med de tankar och känslor som konstverket väcker hos dig. Du bjuds in att dela med dig av dina känslor, vilket är helt frivilligt, och får samtidigt lyssna på de andra deltagarnas upplevelser. Avslutningsvis delar konstpedagogen med sig av historien bakom konstverket som vi samtalat kring.
26 februari 9.00-16.00 Lokal: Malmö Live, Green Room Adress och kartlänk: Dag Hammarskjölds torg 4, 211 18 Malmö	9.00-11.00 Föreläsning: Hur påverkar kulturaktiviteter psyke och kropp? Exempel på mekanismer som vi ser i forskningen. Föreläsare: Töres Theorell	Föreläsningen behandlar forskning om musikens påverkan på våra känslor, både fysiologiskt och psykologiskt. Vi diskuterar omedelbara effekter av musiklyssning och musicerande samt långtidseffekter av musikträning på hjärnans emotionsreglering, bland annat genom tvillingstudier. Musikens emotionella påverkan kopplas även till sociala aspekter, som användning i skolan och i vård av personer med demens. Ett nytt experiment visar att anhörigas stressnivåer kan minska när de lyssnar på självvald musik tillsammans med den demenssjuke som en del av den dagliga rutinen. Detta är en interaktiv föreläsning om sambandet mellan musik, kropp och själ.
	13.00-14.00 Workshop: Körsångens magiska effekter. Ledare: Viktoria Folkesson	En inspirerande workshop om körsångens positiva inverkan på vår hälsa. Med fakta och praktiska exempel tydliggörs hur sången påverkar vår kognitiva förmåga, minskar stress och ökar välbefinnandet. Du får även insikt i hur sång främjar andning, närvaro och social samhörighet.
	14.00-16.00 Workshop: Dansens kraft och potential. Ledare: Birgitta Ashell	I den här workshopen kommer vi att samtala om dansens hälsoeffekter, men framför allt praktiskt erfara kroppens potential, genom dans och rörelse. Vi kommer att göra enkla övningar för att förankra oss i kroppen. Det är övningar som du kan ta med dig och praktisera själv. Vi kommer att utforska olika sätt att röra oss på i förhållande till rum, musik, varandra och oss själva. Kroppen är involverad i allt som vi gör och ständigt kommunicerande. När vi uppmärksammar och lyssnar till informationen från kroppen och vårt inre stärks självkänslan. Vi blir mer närvarande, får tillgång till vår livskraft och kroppens inneboende resurser

27 februari 9.00-16.00 Lokaler: Tidskriften B samt grupprum A, B och C Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus	9.00-11.00 Föreläsning: Läspraktiken shared reading ur ett hälsoperspektiv. Föreläsare: Anders Ohlson	Föreläsningen består av två delar. Först introduceras läspraktiken shared reading. Hur går det till när en shared reading-grupp träffas, läser och samtalar om litteratur? Vilka texter läses? Hur ser samtalsmetodiken ut? Vilka är de bärande inslagen i värdegrunden som ska genomsyra gruppens arbete? Därefter presenteras forskningsresultat om shared reading som hälsofrämjande metod i olika kontexter. Vilka är resultateten? Hur kan dessa förklaras?
	11.00-12.30 Grupparbete	Arbete i grupp med plan/projektbeskrivning och presentationen.
	14.00- 16.00 Workshop: Shared reading på Sjukhusbiblioteket SUS, exempel från verksamheten samt en workshop för deltagarna. Ledare: Malin Prymne, bibliotekarie på sjukhusbiblioteket Sus Malmö. Charlotte Antin Johansen bibliotekarie på sjukhusbiblioteket Sus Lund. Ola Videke bibliotekarie på sjukhusbiblioteket Helsingborgs lasarett.	Sjukhusbiblioteket Sus arbetar sedan 2019 med olika shared reading-grupper, främst inom psykiatri men även inom palliativvården. Workshopen handlar om hur detta arbete går till i olika grupper. Kursdeltagarna får även möjlighet att prova på hur shared reading fungerar i praktiken. Deltagarna delas in i tre grupper och tre utbildade läsledare håller i varsin grupp. Sedan blir det återsamling och utvärdering.
19 mars 9.00-16.00 Lokal: Tidskriften B Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus	9.00-11.00 Föreläsning: Etik och evaluering. Föreläsare: Anita Jensen	Denna föreläsning fokuserar på de viktigaste aspekterna av utvärdering och etik i kultur- och hälsoprojekt och diskussion om implementering. Vi fördjupar oss i olika stadier av utvärderingsprocessen med tonvikt på planering och utforskar etiska frågor i tvärvetenskapligt arbete med konst, kultur, välbefinnande och hälsa. Vi utforskar metoder för att mäta framgång och identifiera förbättringsområden genom kvantitativa och kvalitativa dataanalyser och tittar på olika utvärderingsmodeller och deras tillämpbarhet i praktiken. Etik är ett återkommande tema inom området kultur och hälsa. Vi diskuterar de etiska överväganden som måste tas i beaktande vid implementering och utvärdering, inklusive dataskydd, ansvar och arbete med utsatta människor. Genom fallstudier och exempel från verkliga livet får deltagarna en djupare förståelse för hur etiska riktlinjer kan integreras i projekt. Föreläsningen är utformad för att ge

		praktiska verktyg och insikter som hjälper deltagarna att navigera i komplexa kultur- och hälsoprojekt och aktiviteter på ett etiskt sunt sätt.
	13.00-14.00 Föreläsning: Kultur och hälsa-området i Region Skåne med fokus på kulturförvaltning, men med nedslag i andra förvaltningar. Föreläsare: Bibbi Miegel Sandborg	Region Skåne har bedrivit strategiskt arbete inom området kultur och hälsa sedan 2003. Fokus ligger på att kunskapshöjande insatser samt att stimulera till insatser, samverkan och långsiktiga strukturer. Inledningsvis var kulturnämnden de mest drivande, men de senaste åren har verksamheten kännetecknats av en ökad tvärpolitisk samverkan. Detta har bland annat resulterat i en regiongemensam strategi för området. Föreläsningen kommer främst att beskriva Region Skånes kulturförvaltnings insatser inom området kultur och hälsa. Det strategiska utvecklingsarbetet kommer att beskrivas genom några handfasta exempel. Under föreläsningen kommer också den interna samverkan mellan förvaltningar i Region Skåne att lyftas.
	14.00-16.00 Grupparbete	Arbete i grupp med plan/projektbeskrivning och presentationen.
20 mars 9.00-16.00 Lokal: Tidskriften B Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus	9.00-11.00 Föreläsning: Socialt kapital, socialt deltagande och folkhälsa. En översikt över teori, forskningsresultat och debatt. Föreläsare: Martin Lindström	Socialt kapital definieras som tillit, socialt deltagande och socialt stöd som leder till samarbete och minskar transaktionskostnader. Vissa teorier om socialt kapital betonar samhällsnivån, andra interaktioner mellan individer inom och mellan grupper. Socialt deltagande är en central del av dessa teorier. Socialt deltagande kan påverka folkhälsan via psykosociala (psykologiska, hormonella) mekanismer, normer som styr levnadsvanor och tillgång till sjukvård. Forskningsresultat från befolkningen i Skåne visar samband mellan lågt socialt deltagande och totalmortalitet och hjärtskärlmortalitet. Socialt deltagande ingår i Region Skånes lista över nyckvariabler för uppföljning. Det finns internationellt en ideologiskt färgad debatt om socialt kapital som delvis innefattar socialt deltagande.
Lokal: Malmö Konsthall, Adress och kartlänk: S:t Johannesgatan 7, 205 80 Malmö, Sverige	13.30- 15.00 Workshop: Visual thinking strategies, en praktisk introduktion för vård/kultur personal. Ledare: Shaun Nolan	I denna 90-minuters praktiska workshop på Konsthallen i Malmö får vårdpersonal prova Visual Thinking Strategies (VTS), en metod som stärker observationsförmåga, empati och kommunikation genom gemensam reflektion kring konstverk. Genom guidade diskussioner och öppna frågor tränar vi på att se, lyssna och bygga förståelse tillsammans. Den teoretiska grunden introducerar och visar hur VTS kan användas i vården. Ingen tidigare konstkunskap krävs, bara nyfikenhet och vilja att utforska hur kultur kan berika professionell praktik och mänskliga möten.
	15.00-16.00 Grupparbete	Arbete i grupp med plan/projektbeskrivning och presentationen.
10 april 9.00-16.00	Presentation av projekt.	Deltagarna redovisar sina idéer för hur konst och kultur kan integreras i de egna verksamheterna. Deltagarna utför uppgiften i grupp, baserat på ett gemensamt intresse för olika konstformer och

Lokal: Lilla Aulan Adress: Jan Waldenströms gata 1, Malmö, Skånes universitetssjukhus		aktiviteter samt baserat på vilket slags verksamhet man arbetar inom. Redovisningen sker inför helklass. Läraren och de andra deltagarna ger feedback.
--	--	--

Föreläsare och workshopledare

- Anders Ohlson, Professor Emeritus i litteraturvetenskap, Lunds universitet
- Amparo Rayo Ortega, Leg. Psykolog, Region Skåne
- Anita Jensen, Docent i kultur, hälsa och socialmedicinsk forskning, Lunds universitet
- Bibbi Miegel Sandborg, Utvecklare kultur och hälsa, Region Skåne
- Birgitta Ahlsell, Dans och rörelseterapeut
- Charlotte Antin Johansen, Bibliotekarie och läsledare, Sjukhusbiblioteket SUS Lund
- Malin Prymne, Bibliotekarie och läsledare, Sjukhusbiblioteket SUS Malmö
- Martin Lindström, Professor och överläkare i socialmedicin, Lunds universitet
- Shaun Nolan, Docent i English and Sociolinguistics, Malmö University
- Susanne Henningsson, PhD, Danish Institute for International Studies, Köpenhamn
- Susanne Lindblad, Förmedlingsintendent, Moderna Museet Malmö
- Töres Theorell, Läkare och Professor Emeritus, Karolinska Institutet
- Ola Videke, Bibliotekarie och läsledare, Sjukhusbiblioteket Helsingborgs lasarett
- Viktoria Folkesson, Körledare och distriktssköterska

Kursen *konst och kultur för vård och hälsa* är organiserat av Primärvårdens utbildningsenhet (PUE), Region Skåne i samverkan med forskningsgruppen Social Medicine & Hälsa Politik, Lunds universitet.

